

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Іван Огієнка

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
Кам'янець-Подільського
національного університету імені
Івана Огієнка

29.02.2024 р., протокол № 2

Голова вченої ради

 Сергій КОПИЛОВ

Введено в дію наказом ректора

від 05.03.2024 р., № 22-02

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
(нова редакція)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (далі – Кодекс) розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», «Про захист суспільної моралі», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Етичного кодексу ученого України, Цивільного Кодексу України, листа Міністерства освіти і науки України «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти» від 26 жовтня 2017 року №1/9-565, листа Міністерства освіти і науки України «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти» від 23 жовтня 2018 року №1/9-650, Статуту Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція), Правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка права на академічну мобільність (нова редакція), Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція), Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, Методичних рекомендацій з перевірки курсових, дипломних/кваліфікаційних робіт (проєктів), дисертацій здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на рівень унікальності (нова редакція), Порядку перевірки рукописів монографій, підручників, навчальних посібників на рівень унікальності, Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, Антикорупційної програми Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на 2023-2025 роки, інших нормативно-правових документів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (далі – К-ПНУ), інших нормативно-правових актів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, а також з огляду на досвід провідних вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та рекомендації щодо впровадження етичних кодексів в українських закладах вищої освіти в межах Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP).

1.2. Кодекс визначає загальноприйняті моральні принципи та правила етичної поведінки учасників освітнього процесу¹ в К-ПНУ під час навчання, викладання, провадження методичної, наукової, творчої, організаційно-виховної й інших видів діяльності, а також регламентує процедуру розгляду порушень академічної доброчесності та встановлює види відповідальності за їхнє вчинення відповідно до чинного законодавства.

1.3. Кодекс визначає принципи академічної доброчесності як невід'ємні складники професійної етики.

1.4. Основними завданнями Кодексу є:

– створення оптимального академічного середовища, що сприяє навчанню і роботі, обміну знаннями, впровадженню інновацій, інтелектуальному розвитку учасників освітнього процесу в К-ПНУ, підтриманню особливої культури демократичних взаємовідносин;

– підвищення іміджу та ділової репутації К-ПНУ, забезпечення його прозорості та відкритості.

1.5. Дія Кодексу поширюється на всіх учасників освітнього процесу в К-ПНУ.

II. ПОНЯТТЯ, СУБ'ЄКТИ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. **Академічна доброчесність** – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень².

2.2. **Суб'єкти академічної доброчесності** – учасники освітнього процесу в К-ПНУ.

2.3. **Основними принципами академічної доброчесності, якими повинні керуватися учасники освітнього процесу, є:**

– *законність і верховенство права*: у своїй діяльності учасники освітнього процесу в К-ПНУ повинні неухильно дотримуватися чинного законодавства та інших нормативних документів, що регламентують навчальну, методичну, наукову та іншу діяльність, утверджують політику щодо забезпечення якості вищої освіти, і стимулювати до цього інших;

– *чесність й порядність*: у навчальній, науковій, методичній, організаційно-виховній, творчій та інших видах діяльності, у наукових дослідженнях учасники освітнього процесу в К-ПНУ зобов'язані діяти порядно і доброчесно, не допускаючи жодних форм обману, брехні, шахрайства, крадіжки або інших форм нечесної поведінки, що негативно впливають на якість отриманих результатів;

¹ Відповідно до п. 8 Статуту К-ПНУ учасниками освітнього процесу є наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються в Університеті, фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах, інші працівники Університету.

² Відповідно до п. 1, ст. 42 Закону України «Про освіту».

– *взаємна довіра*: учасники освітнього процесу в К-ПНУ не повинні без згоди свого співрозмовника розголошувати особисту інформацію, отриману ним під час спілкування або надання освітніх послуг, а також використовувати її у власних цілях. Атмосфера поваги й довіри є основою для продукування нових ідей, творчості, індивідуального розвитку, вільного обміну інформацією між учасниками освітнього процесу в К-ПНУ;

– *справедливість і толерантність*: у взаємовідносинах між учасниками освітнього процесу в К-ПНУ важливим є неупереджене і доброзичливе ставлення один до одного, позбавлене дискримінації та нечесності, правильне й об'єктивне оцінювання результатів навчальної, дослідницької чи іншої діяльності;

– *партнерство й взаємоповага*: між учасниками освітнього процесу в К-ПНУ повинні панувати партнерські відносини (суб'єкт-суб'єктна взаємодія), що передбачають повагу до гідності інших, їхнього фізичного і психічного здоров'я, вільний обмін ідеями та свободу висловлювань незалежно від віку, статі, статусу. Варто поважати й цінувати як різноманітні, так іноді й протилежні, думки та ідеї;

– *рівність*: усі учасники освітнього процесу в К-ПНУ повинні мати рівний доступ до освіти незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального, національного походження, стану здоров'я, освітніх потреб, інвалідності тощо;

– *відповідальність*: учасники освітнього процесу в К-ПНУ відповідають за результати своєї діяльності, виконують взяті на себе зобов'язання й протидіють будь-яким проявам академічної недоброчесності;

– *компетентність й професіоналізм*: учасники освітнього процесу в К-ПНУ зобов'язані підтримувати найвищий рівень компетентності у своїй роботі та навчанні;

– *академічна свобода*: самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених Законом України «Про вищу освіту»³;

– *самовдосконалення і саморозвиток*: усі учасники освітнього процесу в К-ПНУ повинні докладати максимальних зусиль для постійного вдосконалення освітньої системи, зокрема через систематичне підвищення власного професійного розвитку;

– *прозорість, відкритість, підзвітність*: усі процедури щодо освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності, крім тієї, доступ до якої обмежено чинним законодавством, повинні бути прозорими з метою уникнення зловживань посадовим становищем обраними чи призначеними посадовими особами К-ПНУ. Посадові особи (ректор,

³ Відповідно до п. 3 ст. 1 Закону України «Про вищу освіту»

проректори, декани факультетів, завідувачі кафедр) К-ПНУ зобов'язані звітувати про результати своєї діяльності;

– *добробут і безпека*: забезпечення сприятливих умов для роботи та навчання всіх учасників освітнього процесу в К-ПНУ.

III. НОРМИ ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Учасники освітнього процесу в К-ПНУ повинні:

– дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Університету, положень цього Кодексу та інших нормативних документів у галузі освіти;

– сумлінно, компетентно, вчасно, результативно й відповідально виконувати службові повноваження та професійні обов'язки, накази, розпорядження і доручення керівництва К-ПНУ, не допускати зловживання та неефективного використання державної власності;

– дотримуватися загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури;

– дотримуватися принципів академічної доброчесності;

– не чинити правопорушень, сприяти попередженню різних видів неправомірної поведінки іншими особами в навчальній, викладацькій, науковій та інших видах діяльності;

– поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову належність, релігійні й політичні переконання, стан здоров'я, інвалідність тощо;

– сприяти становленню і розвитку взаємних партнерських відносин;

– підтримувати атмосферу доброзичливості, довіри, відповідальності, взаємодопомоги, порядності й толерантності;

– запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, наявність якого може вплинути на об'єктивність або неупередженість ухвалених рішень;

– запобігати поширенню інформації, яка є неправдивою, наклепницькою, такою, що ображає людину або може завдати шкоди репутації К-ПНУ;

– підвищувати престиж К-ПНУ досягненнями в навчанні, науковій, науково-технічній, мистецькій діяльності, спорті тощо;

– сприяти збереженню й примноженню традицій К-ПНУ;

– володіти державною мовою та сприяти її популяризації;

– підтримувати чистоту і порядок на території К-ПНУ, дбайливо ставитися до його майна.

3.1.2. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

– посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

– дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну, творчу діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

- об'єктивне оцінювання результатів навчання⁴.

3.1.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з огляду на їхні індивідуальні потреби і можливості);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації⁵.

3.2. Неприйнятним для учасників освітнього процесу в К-ПНУ є:

- недотримання норм Конституції, чинного законодавства України, Статуту та Правил внутрішнього розпорядку Університету, інших нормативних документів в галузі освіти і науки;

- учинення дій, що перешкоджають здійсненню освітнього процесу;

- невиконання науковими, науково-педагогічними працівниками вимог контракту та Індивідуального плану роботи викладача і її обліку;

- невідвідування студентами навчальних занять без поважних причин;

- порушення принципів академічної доброчесності;

- порушення норм моралі, зокрема негідне поведіння у громадських місцях та вживання ненормативної лексики;

- поширення неправдивої та компрометуючої інформації про інших осіб;

- привласнення результатів чужої праці під час здійснення навчально-виховної, наукової, мистецької, спортивної та іншої діяльності;

- пропонування винагороди або подарунків за несправедливе отримання будь-яких переваг у навчальній, науковій, дослідницькій, мистецькій, спортивній чи іншій діяльності;

- службове підроблення документів посадовими особами в К-ПНУ;

- участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю;

- навмисне нанесення шкоди роботі іншим особам;

- участь в азартних іграх під час освітнього процесу та на робочому місці;

- розпивання алкогольних напоїв та куріння у громадських місцях;

- будь-які прояви сексуальних домагань⁶, утисків⁷, гендерної нерівності та дискримінації⁸;

⁴ Відповідно до п. 2 ст. 42 Закону України «Про освіту».

⁵ Відповідно до п. 3 ст. 42 Закону України «Про освіту».

– використання службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, науковій, мистецькій, спортивній та іншій діяльності;

– використання без дозволу ректорату, деканату символіки К-ПНУ, факультету в різноманітних заходах, не пов'язаних з діяльністю К-ПНУ;

– ведення в К-ПНУ політичної, релігійної чи іншої пропаганди, а також примус до сповідання або відмови від релігії, до участі в релігійних обрядах і святах, участі в діяльності й заходах релігійних об'єднань і об'єднань, діяльність яких спрямована на поширення ідеології;

– завдання шкоди матеріальним цінностям, а також матеріально-технічній базі К-ПНУ.

IV. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Політика академічної доброчесності К-ПНУ передбачає комплекс заходів, що мають на меті забезпечити дотримання принципів академічної доброчесності, моральних правил, корпоративних норм усіма учасниками освітнього процесу та протидіяти будь-яким проявам академічної недоброчесності. План заходів затверджують щорічно на засіданні вченої ради К-ПНУ за погодженням зі студентським сенатом Університету.

4.2. Реалізація політики академічної доброчесності здійснюється через:

– діяльність Комісії з питань академічної доброчесності К-ПНУ;

– функціонування системи запобігання та виявлення академічного плагіату⁹;

– інформування на вебсайті К-ПНУ і в соціальних мережах про заходи щодо забезпечення принципів академічної доброчесності та боротьби з корупцією;

– проведення лекцій, семінарів, тренінгів та інших заходів для учасників освітнього процесу з метою імплементації принципів академічної доброчесності на рівні К-ПНУ, підвищення рівня якості освітнього процесу,

⁸Сексуальні домагання — дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування (відповідно до ст. 1 Закону України “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”).

⁷Утиск — небажана для особи та/або групи осіб поведінка, метою або наслідком якої є приниження їх людської гідності за певними ознаками або створення стосовно такої особи чи групи осіб напруженої, ворожої, образливої або зневажливої атмосфери (відповідно до п. 7 ст. 1 Закону України “Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні”).

⁸Дискримінація — ситуація, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними (далі — певні ознаки), зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій цим Законом, крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними (відповідно до п. 2 ст. 1 Закону України “Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні”).

⁹ Процедура перевірки навчальних, дипломних, наукових робіт (проскртів), навчально-методичних праць, рукописів статей, тез доповідей, монографій, дисертацій та інших робіт здобувачів вищої освіти та наукових і науково-педагогічних працівників Університету визначено Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огіска.

заохочення учасників освітнього процесу до етичної поведінки й формування моральних і духовних цінностей, академічної культури, навичок протидії академічній нечесності;

- формування умов для розвитку взаємоповаги, довіри й партнерства між учасниками освітнього процесу;

- протидію будь-яким проявам неправомірної вигоди;

- вивчення досвіду провідних вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти щодо реалізації принципів академічної доброчесності в освітньому середовищі.

4.3. Кожен учасник освітнього процесу несе відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, моральних правил, етичних і корпоративних норм у навчальній, науковій, дослідницькій, управлінській та інших видах діяльності.

4.4. Питання про дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності розглядають на засіданнях ректорату, вченої ради К-ПНУ, вчених рад факультетів, засіданнях кафедр, органів студентського самоврядування, наукової ради, бібліотечної ради К-ПНУ.

4.5. Контроль за дотриманням учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності здійснюють гаранті освітніх програм, завідувачі відповідних кафедр, декани факультетів, їхні заступники та куратори академічних груп, органи громадського самоврядування К-ПНУ.

4.6. **Порушеннями академічної доброчесності вважають:**

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- **фабрикація** – вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти

– надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

– вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання¹⁰;

– **несанкціонована співпраця** – навмисна чи усвідомлена допомога, яка передбачає: допомогу або спробу допомоги іншому вчинити акт академічної недоброчесності; придбання в інших осіб чи організацій з наступним поданням як власних результатів навчальної та наукової діяльності (звітів, рефератів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есе, статей, монографій, навчальних посібників тощо);

– **академічне шахрайство** – використання під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів, проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами, подавання як результатів власної праці творів, виконаних іншими особами, у тому числі на замовлення¹¹.

4.7. У разі виявлення порушень, передбачених Антикорупційною програмою¹² Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та визначених Законом України «Про запобігання корупції»¹³, з-поміж яких:

– **корупція** – використання уповноваженою особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей;

– **потенційний конфлікт інтересів** – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

– **реальний конфлікт інтересів** – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

¹⁰ Відповідно до п. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту».

¹¹ Відповідно до п. 5 ст. 26 Закону України «Про фахову передвищу освіту».

¹² Відповідно до п. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції».

¹³ Відповідно до розділу 2 Антикорупційної програми Університету.

– **подарунок** – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової;

– **приватний інтерес** – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях,

Комісія з питань академічної доброчесності має право звернутися до компетентних органів для розгляду зазначених порушень.

V. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ НОРМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності є особистим обов'язком кожного учасника освітнього процесу Університету.

5.2. За порушення академічної доброчесності, зазначені в п. 4.6 цього Кодексу, науково-педагогічні та наукові працівники К-ПНУ можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

– відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

– позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;

– позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади¹⁴.

5.3. За порушення академічної доброчесності, зазначені в п. 4.6 цього Кодексу, здобувачі вищої освіти К-ПНУ можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

– повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

– повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

– відрахування із закладу освіти;

– позбавлення академічної стипендії;

– позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання¹⁵.

5.5. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності регламентується Комісією з питань академічної доброчесності з огляду на вимоги законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про запобігання корупції» та підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють зазначену сферу правових відносин.

¹⁴ Відповідно до ст. 42 п. 5 Закону України «Про освіту».

¹⁵ Відповідно до ст. 42 п. 6 Закону України «Про освіту».

VI. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1. Комісія з питань академічної доброчесності К-ПНУ (далі – Комісія) – колегіальний орган, який здійснює загальний моніторинг та контроль за дотриманням учасниками освітнього процесу норм і принципів цього Кодексу.

6.2. Комісія у своїй роботі керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», іншими нормативно-правовими актами, Статутом і Правилами внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція), цим Кодексом, іншими нормативно-правовими документами в галузі освіти і науки.

6.3. Комісія має право:

- розглядати доповідні записки/заяви щодо порушення положень Кодексу або доповідні записки/заяви про підозру в застосуванні неетичних практик (зокрема щодо будь-яких проявів сексуальних домагань, утисків, гендерної нерівності та дискримінації) у навчальній, науковій, управлінській та іншій діяльності, здійснювати їхній аналіз;
- подавати пропозиції керівництву К-ПНУ щодо накладання відповідних санкцій, готувати відповідну ухвалу;
- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи тієї галузі, відповідних фахівців інших установ, організацій та закладів (за їхньою згодою) для вирішення окремих питань щодо фактів порушення академічної доброчесності;
- отримувати від усіх учасників освітнього процесу та структурних підрозділів К-ПНУ інформацію і документи, необхідні для здійснення своїх повноважень;
- використовувати технічні й програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою доповідною запискою/заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та дотримання професійної етики науково-педагогічними працівниками і здобувачами вищої освіти, необхідності дотримання положень цього Кодексу;
- здійснювати моніторинг нормативних документів з питань дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, інших нормативних документів в галузі освіти і науки;
- проводити опитування учасників освітнього процесу щодо дотримання академічної доброчесності в К-ПНУ;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність К-ПНУ;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів ефективного дотримання положень цього Кодексу.

6.4. Кількісний склад Комісії становить 23 особи. До складу Комісії входять:

– за посадами: перший проректор, проректор з наукової роботи, проректор з науково-педагогічної роботи, керівник навчального відділу, керівник наукового відділу, начальник центру інформаційних технологій, керівник юридичного сектора, голова Наукового товариства студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених К-ПНУ, спікер студентського сенату, голова профспілкового комітету працівників К-ПНУ, голова профспілкового комітету студентів, аспірантів та докторантів К-ПНУ – 11 осіб;

– виборні представники, які представляють наукових, науково-педагогічних працівників – 7 осіб;

– виборні представники, які представляють кращих здобувачів вищої освіти – 5 осіб.

6.5. Подання виборних представників з числа провідних наукових, науково-педагогічних працівників, кращих здобувачів вищої освіти К-ПНУ оформляють витягами з протоколів засідань вчених рад факультетів К-ПНУ і передають голові Комісії.

6.6. До складу Комісії залучають (за потреби) фахівців інших галузей для розгляду питань, які виникають під час обговорення справи та стосуються сфери її спеціальних знань.

6.7. Склад Комісії та відповідна контактна інформація розміщують на офіційному сайті К-ПНУ одразу після його затвердження.

6.8. Комісія зі свого складу обирає голову, заступника і секретаря. Голова Комісії проводить засідання. За відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник. Повноваження щодо ведення протоколу засідання, підготовки матеріалів для їхнього розгляду на засіданні та ін. здійснює секретар.

6.9. До членів Комісії не можуть обирати осіб, які притягувалися до відповідальності за порушення положень цього Кодексу, Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ. Члени Комісії, проти яких висунуто звинувачення в порушенні положень цього Кодексу, не можуть брати участь у її засіданнях.

6.10. Організаційною формою роботи Комісії є засідання, яке може бути чергове – визначене планом роботи Комісії, та позачергове – скликане для вирішення нагальних питань.

6.11. Рішення ухвалюють відкритим голосуванням за присутності двох третин її загального складу і вважають чинним, якщо за нього проголосувало не менш як три чверті членів Комісії, присутніх на засіданні.

6.12. Засідання Комісії оформлюють протоколом, який підписує голова і секретар.

6.13. На засідання запрошують заявника та особу, стосовно якої розглядається питання щодо порушення положень Кодексу.

6.14. За результатами проведеного засідання Комісія готує ухвалу, що має рекомендаційний характер. Протокол засідання подають ректору для вживання відповідних заходів. У разі підтвердження в діях учасника освітнього процесу

фактів порушення чинного законодавства ректор негайно повідомляє про це відповідні компетентні органи в порядку, передбаченому чинним законодавством.

6.15. Комісія надає консультації здобувачам вищої освіти та працівникам, які мають сумніви або непевність, щодо того, що їхні дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс.

6.16. Комісія не менше одного разу на рік звітує про свою роботу на засіданні вченої ради К-ПНУ.

6.17. Будь-який учасник освітнього процесу, який став свідком або має серйозну причину вважати, що стався факт порушення, зазначений у п. 4.6 цього Кодексу, має право подати офіційну доповідну записку/заяву на ім'я голови Комісії. У цьому разі голова Комісії не пізніше, ніж через 10 днів після подання доповідної записки/заяви оголошує про проведення позачергового засідання, на якому відбувається розгляд доповідної записки/заяви. Особа, що подала доповідну записку/заяву, повинна викласти в ній аргументи, які свідчать про порушення академічної доброчесності, та надати відповідні докази. Анонімні доповідні записки/заяви, написані в некоректній формі, Комісією не розглядаються. Неприйнято подавати (підтримувати подання) безпідставних доповідних записок/заяв.

VII. ПРОЦЕДУРА РОЗГЛЯДУ ПИТАНЬ ПРО ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Процедура розгляду питань про порушення академічної доброчесності передбачає такі стадії:

7.1. Повідомлення особи про подання доповідної записки/заяви. Відповідач має бути ознайомлений із висунутою проти нього підозрою, особливостями процедури розгляду доповідної записки/заяви, доказами, які є підставою для підозри, у письмовій формі, складом Комісії. Допускається право вето відповідача щодо будь-якого члена Комісії, якщо підозри в його упередженості є обґрунтованими. У такому разі член Комісії має бути замінений на іншу особу за поданням голови Комісії. Учасник освітнього процесу може визнати свою провину в допущеному порушенні. У такому разі розгляд питання не проводять, а факт визнання провини враховують під час визначення виду академічної відповідальності.

7.2. Розгляд доповідної записки/заяви. Процедура розгляду питання передбачає:

- опитування свідків (свідком може бути будь-який учасник освітнього процесу, якому відомі обставини, що стосуються справи);
- вивчення першоджерел (публікації, підсумкові роботи тощо);
- проведення консультацій з експертами в галузі (експертом може бути особа, якій доручено провести дослідження матеріальних об'єктів, явищ і процесів, що містять інформацію про обставини справи, й дати висновок з питань, які виникають під час розгляду доповідної записки/заяви та відповідно до сфери її спеціальних знань);

– інші заходи, необхідні для проведення об'єктивного розгляду доповідної записки/заяви.

7.3. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

– ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

– особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

– знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

– оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду¹⁶.

7.4. **Завершення розгляду доповідної записки/заяви та підготовка протоколу.** За результатами розгляду питання щодо порушення академічної доброчесності та з'ясування всіх обставин справи Комісія готує протокол засідання.

7.5. Якщо будь-який член Комісії не погоджується із протоколом засідання, він має право висловити окремо свою думку. Усі учасники процесу мають бути ознайомлені з протоколом засідання й, у разі наявності, подати письмові зауваження або заперечення до такого протоколу.

7.6. Особі, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, вручають протокол засідання Комісії (під підпис). У разі відсутності особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, під час розгляду справи протокол засідання надсилають поштою. У разі відмови особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, від підпису, що засвідчує вручення протоколу засідання, Комісія оформляє акт про відмову від підпису особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності.

7.7. Протокол засідання Комісії про розгляд питання щодо порушення академічної доброчесності передають ректорові К-ПНУ, який на підставі ухвали приймає відповідне управлінське рішення. Прийняте рішення є підставою для видання відповідного наказу ректора К-ПНУ. У разі виникнення нових обставин справи або недостатнього вивчення Комісією всіх поданих матеріалів ректор К-ПНУ може направити справу на додатковий розгляд.

7.8. Комісія повинна забезпечити дотримання таких принципів:

– конфіденційність розгляду питання про порушення академічної доброчесності – не допускати поширення інформації про розгляд доповідної записки/заяви, особливо за межами К-ПНУ. Лише учасники процедури розгляду порушення можуть бути ознайомлені зі змістом доповідної записки/заяви та матеріалами справи;

¹⁶ Відповідно до ст. 42 п. 8 Закону України «Про освіту».

– презумпція невинуватості – жодна особа не може вважатися винною у виявлених порушеннях, поки її вину не доведуть в установленому порядку;

– невідворотність покарання – на кожен встановлений і доведений факт порушення академічної доброчесності повинна бути спрямована відповідна реакція зі сторони академічної спільноти;

– змагальність – процес розгляду справи має передбачати можливість представлення учасниками своїх доказів, міркувань по суті справи. Ці обставини повинні бути об'єктивно оцінені.

7.9. Рішення про притягнення до академічної відповідальності може бути оскаржене особою, стосовно якої порушено питання про порушення академічної доброчесності, у письмовій формі впродовж десяти днів з моменту вручення протоколу засідання. Апеляцію подають на ім'я голови Комісії, який призначає склад апеляційної комісії (за погодженням із ректором К-ПНУ) для повторного розгляду доповідної записки/заяви. Апеляційна комісія, у свою чергу, розглядає питання за процедурою, зазначеною у п. 7.2, та готує новий протокол засідання який передає на розгляд ректору К-ПНУ. Остаточне рішення приймає ректор К-ПНУ або уповноважена ним особа. Рішення ректора К-ПНУ не оскаржують.

VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Кодекс ухвалює вчена рада Університету.

8.2. Зміни й доповнення до цього Кодексу обговорюють на засіданні вченої ради або відповідного колегіального органу та затверджують у тому ж порядку, що й сам Кодекс, шляхом його викладення в новій редакції.

8.3. Кодекс вводять в дію наказом ректора.

8.4. Кодекс розміщують на власному офіційному вебсайті після його затвердження і введення в дію наказом ректора Університету в розділі «Публічна інформація».

8.5. Здобувачі вищої освіти повинні бути ознайомлені (під підпис) з Кодексом упродовж місяця від дня зарахування до Університету, а наукові, науково-педагогічні та інші працівники – на момент прийому на роботу одночасно з ознайомленням із Правилами внутрішнього розпорядку Університету.

8.6. Усі учасники освітнього процесу повинні знати й дотримуватись принципів і норм Кодексу. Незнання цих норм не може слугувати виправданням щодо їхнього порушення.

8.7. Невиконання положень Кодексу академічної доброчесності є предметом розгляду Комісії.

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

Володимир
ДУБІНСЬКИЙ

Проректор з наукової роботи

Світлана
МИРОНОВАПроректор з науково-педагогічної роботи
та міжнародних зв'язків

Василь
КОБИЛЬНИК

Керівник юридичного сектора

Валерій МЕЛЬНИК

Голова профспілкового комітету
працівників

Борис КОВАЛЕНКО

Голова профспілкового комітету студентів,
аспірантів та докторантів

Юлія ШТЕФАНКО

Голова Наукового товариства студентів
(слухачів), аспірантів, докторантів і
молодих вчених

Катерина
ГЕСЕЛЕВА

Спікер студентського сенату

Анна ШВЕЦЬ